

Ystad-Österlenregionens
miljöförbund

PROJEKT

Öl, tobak, läkemedel

Rapport avseende tillsynsprojekt enligt alkohollagen (folköl), tobakslagen och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel, jan – mars 2013

Ystad-Österlenregionens miljöförbund

Gladanleden 2, 273 36 TOMELILLA, telefon: 0417-57 35 00, e-post: exp@ystadosterlenmiljo.se
hemsida: www.ystadosterlenmiljo.se

Inledning

I Ystad, Tomelilla och Simrishamns kommuner finns det registrerat 114 anläggningar med försäljning av tobak, folköl och/eller vissa receptfria läkemedel. Ett tillsynsprojekt har utförts på 30 försäljningsställen. Verksamheterna som ingick i projektet är samtliga registrerade verksamheter med försäljning av tobak, folköl och/eller vissa receptfria läkemedel.

Bakgrund och syfte

Ystad-Österlenregionens miljöförbund ansvarar för handläggning och tillsyn av varor, vilka ingår i följande lagar: alkohollagen (folköl, 2010:1622), tobakslagen (1993:581) samt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel (2009:730). Försäljning av tobaksvaror, vissa receptfria läkemedel samt försäljning/servering av folköl är anmälningspliktigt.

Syftet med tillsynen var att kontrollera att verksamhetsutövarna följer tobaks- och alkohollagen samt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel.

Genomförande

Projektet genomfördes under januari-mars 2013 av en miljöinspektör, Åsa Ekberg.

Av de verksamheter som inspekterades hade:

- 14 stycken försäljning av tobak, folköl och receptfria läkemedel,
- 3 stycken försäljning av tobak och folköl,
- 5 stycken försäljning av receptfria läkemedel,
- 8 stycken försäljning av tobak.

Totalt 30 försäljningsställen besöktes och 61 inspektionsrapporter upprättades under projektet.

Inspektionerna genomfördes oanmälda och tillsyn gjordes på:

- marknadsföring (t.ex. olovlig reklam),
- kontroll av matutbud,
- varningstext, innehållsdeklaration på tobaksförpackningar,
- information om samt skyltning av åldersgräns,
- exponering och skyltning av läkemedel,
- egenkontrollprogram.

Resultat från tillsyn 2013

	Antal objekt	Kontrollerade objekt	Objekt i %	Utan avvikelser	Objekt i %	Avvikelse	Objekt i %	Uppföljning
Tobak	94	24	26	5	21	19	79	3
Folköl	65	17	26	5	29	12	71	0
Läkemedel	41	19	46	5	26	14	74	0

Tobak

Miljöförbundet inspekterade totalt 24 verksamheter med försäljning av tobak, varav 5 stycken utan anmärkningar. Följande brister påträffades på resterande verksamheter:

- 2 försäljningsställen saknade upplysning om åldersgräns ute i butik vid snuskyl,
- 1 försäljningsställe saknade upplysning om åldersgräns i samtliga kassor,
- 3 försäljningsställen använde sig utav marknadsföring som miljöförbundet uppfattade som påträngande, uppsökande eller som uppmanar till bruk. Dessa butiker behöver även komplettera sin egenkontroll med rutin för marknadsföring,
- 8 försäljningsställen kunde ej uppvisa skriftligt egenkontrollprogram.

Åtgärder/uppföljning

Ovan nämnda avvikelser avslöjade i samtliga fall en bristande egenkontroll. Dekaler och information samt förslag till egenkontrollprogram lämnades vid besöken eller skickades med inspektionsrapporten.

Åtgärder kommer att vidtas och uppföljning kommer att ske på de tre försäljningsställen som miljöförbundet inte anser uppföljer § 14 i tobakslagen gällande reklam och annan marknadsföring (för exempel se bilden nedan).

För resterande verksamheter kommer uppföljning ske fortlöpande.

Folköl

Miljöförbundet inspekterade totalt 17 verksamheter med försäljning av folköl, varav 5 stycken utan anmärkningar. Följande brister påträffades på resterande verksamheter:

- 6 försäljningsställen saknade upplysning om åldersgräns ute i butik vid folkölen,
- 1 försäljningsställe saknade upplysning om åldersgräns i samtliga kassor,
- 6 försäljningsställen kunde ej uppvisa skriftligt egenkontrollprogram.

Åtgärder/uppföljning

Ovan nämnda avvikelser avslöjade i samtliga fall en bristande egenkontroll. Dekaler och information samt förslag till egenkontrollprogram lämnades vid besöken eller skickades med inspektionsrapporten. Uppföljning kommer att ske fortlöpande.

Receptfria läkemedel

Miljöförbundet inspekterade totalt 19 verksamheter med försäljning av vissa receptfria läkemedel, varav 5 stycken utan anmärkningar. Följande brister påträffades på resterande verksamheter:

- 3 försäljningsställen saknades skylt om att produkterna var läkemedel,
- 13 försäljningsställen saknade en tydlig och klart synbar skylt om förbudet att sälja läkemedel och/eller förbud mot langning av nikotinläkemedel, till den som inte fyllt 18 år,
- 1 butik förvarade läkemedel tillsammans med andra hälsokostvaror,
- 2 försäljningsställen hade bristfällig upplysning om var konsumenterna kunna få farmaceutisk rådgivning,
- 5 försäljningsställen hade personalen bristande kunskap om en eller flera rutiner i egenkontrollprogrammet,
- 3 försäljningsställen kunde ej uppvisa skriftligt egenkontrollprogram och 1 försäljningsställe hade egenkontrollprogram som inte var anpassat för den enskilda verksamheten.

Åtgärder/uppföljning

Ovan nämnda avvikelser avslöjade i samtliga fall en bristande egenkontroll. Dekaler och information samt förslag till egenkontrollprogram lämnades vid besöken eller skickades med inspektionsrapporten. Verksamhetsutövare har fått information vad gäller försäljning av vissa receptfria läkemedel. Uppföljning kommer att ske fortlöpande.

Författare: Åsa Ekberg